

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON/ŽUPANIJA
OPĆINSKI SUD U MOSTARU
Broj: 58 0 Ps 198054 18 Ps
Mostar, 21.12.2020. g.

OPĆINSKI SUD U MOSTARU, sudac Ivana Soldić, u pravnoj stvari tužitelja OPĆINA PROZOR-RAMA, Ul. Kralja Tomislava bb, 88440 Prozor, kojeg zastupaju zastupnik po zakonu - Općinsko javno pravobraniteljstvo Općine Prozor-Rama, 88440 Prozor-Rama i punomoćnici Darislav Paponja i Davor Bunoza, odvjetnici iz ZOU Paponja – Bunoza, Ul. Kralja Tomislava br. 109, Mostar, protiv tuženika: J.P. "ELEKTROPRIVREDA HZ HB" d.d. Mostar, Ul. Mile Budaka br. 106 A, 88000 Mostar, kojeg zastupaju punomoćnik po zaposlenju Zdravko Talić, i odvjetnik Nenad Rebac, Ul. Kneza Branimira br. 5, Mostar, radi: isplate duga, VSP. 6.184.270,79 KM, nakon zaključene glavne rasprave dana 12.11.2020. g., održane u prisustvu punomoćnika tužitelja odvjetnika Darislava Paponje te punomoćnika tuženika odvjetnika Nenada Rebac i zaposlenika-punomoćnika Zdravka Talić, uposlenika kod tužitelja sa položenim pravosudnim ispitom, donio je ovu:

P R E S U D U

- I. Dužan je tuženik isplatiti tužitelju, na ime duga, koji se odnosi na plaćanje razlike naknade za korištenje hidro-akumulacijskih objekta za proizvodnju električne energije, za period od 01.06.2016. g. do 30.06.2019. g. novčani iznos od 6.174.725,85 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na iznose, kako slijedi:**
- na iznos od 183.427,83 KM, počev od 16.07.2016. g.,
  - na iznos od 138.981,91 KM, počev od 16.08.2016. g.,
  - na iznos od 179.883,20 KM, počev od 16.09.2016. g.,
  - na iznos od 219.578,67 KM, počev od 16.10.2016. g.,
  - na iznos od 245.177,33 KM, počev od 16.11.2016. g.,
  - na iznos od 288.637,63 KM, počev od 16.12.2016. g.,
  - na iznos od 283.112,34 KM, počev od 16.01.2017. g.,
  - na iznos od 215.539,64 KM, počev od 16.02.2017. g.,
  - na iznos od 77.955,36 KM, počev od 16.03.2017. g.,
  - na iznos od 54.892,87 KM, počev od 16.04.2017. g.,
  - na iznos od 18.875,86 KM, počev od 16.05.2017. g.,
  - na iznos od 92.619,17 KM, počev od 16.06.2017. g.,
  - na iznos od 158.214,38 KM, počev od 16.07.2017. g.,
  - na iznos od 156.756,58 KM, počev od 16.08.2017. g.,
  - na iznos od 184.850,87 KM, počev od 16.09.2017. g.,
  - na iznos od 122.369,03 KM, počev od 16.10.2017. g.,
  - na iznos od 85.850,12 KM, počev od 16.11.2017. g.,
  - na iznos od 111.917,21 KM, počev od 16.12.2017. g.,

- na iznos od 69.456,71 KM, počev od 16.01.2018. g.,
  - na iznos od 137.649,87 KM, počev od 16.02.2018. g.,
  - na iznos od 188.413,54 KM, počev od 16.03.2018. g.,
  - na iznos od 214.549,65 KM, počev od 16.04.2018. g.,
  - na iznos od 208.112,30 KM, počev od 16.05.2018. g.,
  - na iznos od 209.663,51 KM, počev od 16.06.2018. g.,
  - na iznos od 135.940,08 KM, počev od 16.07.2018. g.,
  - na iznos od 155.763,61 KM, počev od 16.08.2018. g.,
  - na iznos od 210.347,81 KM, počev od 16.09.2018. g.,
  - na iznos od 221.845,26 KM, počev od 16.10.2018. g.,
  - na iznos od 213.322,76 KM, počev od 16.11.2018. g.,
  - na iznos od 192.919,34 KM, počev od 16.12.2018. g.,
  - na iznos od 206.100,21 KM, počev od 16.01.2019. g.,
  - na iznos od 249.795,58 KM, počev od 16.02.2019. g.,
  - na iznos od 138.286,59 KM, počev od 16.03.2019. g.,
  - na iznos od 139.771,48 KM, počev od 16.04.2019. g.,
  - na iznos od 123.100,17 KM, počev od 16.05.2019. g.,
  - na iznos od 128.785,93 KM, počev od 16.06.2019. g.,
  - na iznos od 218.334,49 KM, počev od 16.07.2019. g.,
- pa sve do konačne isplate, i sve u roku od 30 dana.

- II. Odbacuje se tužba** tužitelja u dijelu koji se odnosio na zahtjev da sud obveže tuženika da procentualno uskladiti naknadu za korištenje hidro-akumulacijskog objekta HE „RAMA“ sa svakim povećanjem cijene električne energije, a prema *Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta (SL. novine F BiH br. 44/02 i 57/09)*, te istu mjesečno obračunavati i plaćati tužitelju počev od 01.07.2019. g. pa ubuduće.
- III.** Dužan je tuženik naknaditi troškove postupka tužitelju u iznosu od 5.726,93 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana.
- IV.** Zahtjev tuženika za naknadu troškova ovog postupka se odbija u cijelosti.

O b r a z l o ž e n j e

Prema navodima tužitelja iz tužbe od 26.02.2018. g. kao i cijelog tijeka postupka, tuženik, kao javno poduzeće koje ostvaruje prihod korištenjem hidro-akumulacije Rama za proizvodnju električne energije, dužan je sukladno odredbama *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta*, plaćati naknadu tužitelju u iznosu od 0,01 KM po proizvedenom kWh električne energije za protekli mjesec, koja naknada

se procentualno usklađuje sa svakim povećanjem cijene električne energije koju utvrđuje FERK¹ i primjenjuje se od dana povećanja cijene električne energije.

Tuženik je do 01.08.2010. g. mjesečno obračunavao i plaćao naknadu sukladno odredbama navedenog zakona u iznosu od 0,01 KM po proizvedenom kWh, ali je od tog datuma propustio, pri obračunu visine naknade, uzeti u obzir povećanje cijene električne energije, koju je, temeljem Čl. 89. Zakona o električnoj energiji F BiH, utvrdilo FERK svojim rješenjem broj 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. g. kojim je utvrđena prosječna cijena električne energije na pragu HE Rama u visini od 0,04454 KM/kWh i koje se primjenjuje počevši od 01.08.2010. g..

Tim rješenjem je stavljeno izvan snage rješenje FERK-a broj 07-02-97944/21/06 od 27.04.2007. g., kojim je bila utvrđena cijena električne energije za HE Rama u iznosu od 0,03389 KM/kWh.

Radi toga je tužitelj vodio više sudskih postupaka za ranije periode, a koji su završeni pravosnažnim presudama u korist tužitelja i koje je tuženik izvršio, ali tuženik idalje odbija procentualno uskladiti naknadu sa povećanjem cijene električne energije, koja je utvrđena navedenim rješenjem FERK-a.

Prvotno postavljenim tužbenim zahtjevom tužitelj je potraživao isplatu po toj osnovi iznosa od 2.891.567,93 KM, a koji se odnosi na period od 01.06.2016. g. do 31.12.2017. g., a kasnije je u proširio tužbeni zahtjev na period do 30.06.2019. g. pa je ukupno potraživao po konačno opredijeljenom tužbenom zahtjevu iznos od 6.174.725,85 KM. Za cijeli period od 01.06.2016. do 30.06.2019. g., sa zz kamatama na mjesečno dospjele iznose o 15-og dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Također je tražio da tuženik procentualno uskladiti naknadu za korištenje hidro-akumulacijskog objekta HE „RAMA“ sa svakim povećanjem cijene električne energije, a prema Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta (SL. novine F BiH br. 44/02 i 57/09), te istu mjesečno obračunavati i plaćati tužitelju, počev od 01.07.2019. g., pa ubuduće.

U odgovoru na tužbu od 07.08.2018. g., kao i u cijelom tijeku postupka, tuženik je u cijelosti osporavao osnovu i visinu tužbenih zahtjeva.

Naveo je kako je Zakon o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta („Službene novine F BiH” br. 44/02) doživio izmjene i dopune 2009. g. koje su objavljene u „Službenim novinama F BiH” br. 57/09, a člankom 1. predmetnih Izmjena i dopuna *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta*, izmijenjen je čl. 3. navedenog zakona, te je naknada s 0,005 KM/kWh povećana za 100%, i ista danas iznosi 0,01 KM/kWh.

Unatoč neutemeljenosti donošenja ovakvih izmjena i dopuna Zakona, te značajnom utjecaju na poslovanje tuženika u smislu povećanja troškova poslovanja, negativnom utjecaju na cijeli elektroenergetski sustav u smislu investiranja u nove projekte i razvoj ovog sustava, te u konačnici

---

¹ Regulatorna komisija/povjerenstvo za električnu energiju u F BiH

utjecaja na povećanje cijene električne energije, tuženik je ipak u cijelosti postupio sukladno izmjenama i dopunama Zakona, pa naknadu propisanu Izmenama i dopunama gore navedenog zakona u iznosu od 0,01 KM/kWh proizvedene električne energije na HE Rama tužitelju plaća redovito od dana stupnja zakona na snagu što znači i za utuženi period.

Uz navedenu izmjenu i dopunu zakona, u članku 1. istog, također je dodan stavak (2) koji propisuje da će se naknada procentualno usklađivati sa svakim povećanjem, odnosno smanjenjem cijene električne energije koju utvrđuje FERK (FERK) i primjenjuje se od dana povećanja odnosno smanjenja cijene električne energije. U vezi sa izloženim tuženik također ističe da je na snazi Zakon o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH" br. 66/13), i novi Pravilnik za tarifnu metodologiju i tarifne postupke iz svibnja 2013. g.

Navedeno je u ovoj pravnoj stvari bitno iz razloga što je stupanjem na snagu navedenog Zakona došlo do izmjena, između ostalog, i načina određivanja cijene električne energije kao i uloge i značaja FERK-a u postupku određivanja cijene iste.

Naime, temeljem određenja čl. 59. st. 3. Zakona o električnoj energiji, od 01.01.2015. g. cijena električne energije na tržištu se određuje slobodno. Dakle, od 01.01.2015. g. proizvodnja električne energije nije više regulatorna djelatnost, koja je to bila do navedenog zakonom određenog roka. Za proizvodnju iste FERK od navedenog dana ne određuje cijenu već se cijena električne energije određuje na temelju ponude i potražnje na tržištu za cijelo društvo, odnosno za pravnu osobu. Prema novom zakonodavstvu Regulatorna povjerenstvo za električnu energiju u F BiH daje svoju suglasnost na cijene električne energije koju odrede pravne osobe, dok je do 01.01.2015. g. ovo Povjerenstvo u stvari putem tarifnog postupka određivala cijenu električne energije za tuženika, odnosno za „nekvalificirane kupce".

Prema odredbama čl. 21. i 22. Zakonu o električnoj energiji BiH, FERK između ostalog je u posebno propisanim postupcima po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke do 01.01.2015. g. određivao više vrsta cijena električne energije za nekvalificirane kupce i to: prosječne cijene na pragu proizvodne jedinice, ukupne prosječne proizvodne cijene, jedinične cijene snage, jedinične cijene proizvedene električne energije, tarifne stavove za korisnike distribucijskih sustava i tarifne stavove za nekvalificirane tarifne kupce.

Prema odredbi čl. 59. st. 3. istog Zakona o električnoj energiji "nekvalificirani kupci" su prema odredbi čl. 3. st. 1. toč. 24. kupci za kojeg se električna energija dobavlja na regulirani način i po reguliranim cijenama (tarifama) od strane Regulatornog povjerenstva za električnu energiju F BiH i isti od 01.01.2015. g. stječu status „kvalificiranih kupaca" i s tim danom FERK nema zakonske osnove da utvrđuje i provodi postupke za utvrđenje cijena električne energije.

FERK od 01.01.2015. g., sukladno određenju čl. 21. st. 1. točka 6., ima nadležnost za davanje suglasnosti na cijene usluge javnog opskrbljivača, nakon potpunog otvaranja tržišta električne energije, umjesto do tadašnjeg utvrđivanje cijena usluge javnog opskrbljivača do potpunog otvaranja tržišta električne energije a na što se odnosila odredba čl. 1. st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izdvajanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacijskih objekta („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 57/09) koja glasi: "Naknada iz st. (1) ovog čl. procentualno se usklađuje sa svakim povećanjem, odnosno

smanjenjem cijena električne energije koju utvrđuje Regulatorno povjerenstvo za električnu energiju Federacije Bosne i Hercegovine i primjenjuje se od dana povećanja odnosno smanjenja cijene električne energije“.

Na temelju izloženog, tuženik drži da je očigledno da tužitelj paušalno tumači odredbe čl. 3. Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacijskih objekta odnosno njegove izmjene i dopune, s namjerom obmanjivanja suda.

Oспорavao je pozivanje tužitelja na presude iz ranijih predmeta, kao nebitne u ovoj pravnoj stvari jer se promijenila situacija jer je prestala osnova za potraživanje iz čl. I. petita tužbe s obzirom da je zakonom derogirana nadležnost FERK-a za utvrđivanje cijena električne energije.

Vezano za prednje, tuženik je osporavao i dokaze priložene tužbi i to Rješenje FERK-a broj:07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. g. („Sl. novine F BiH" broj 29/07) i rješenje FERK-a broj:07-02-1592-82/05/09 od 21.07.2010. g. iz razloga što je istim bila određena cijena električne energije na pragu svake od hidroelektrana tuženika te između ostalih i na pragu HE Rama. Pojam „prosječna cijena električne energije u iznosu od“ kako je to navedeno u izreci navedenih rješenja, je cijena na koju se poziva tužitelj, cijena električne energije na pragu hidroelektrane, uopće se ne obračunava u internim odnosima, što znači da se prihod od proizvedene električne energije ostvaruje zavisno od potpunog prihoda za proizvodnju, distribuciju, opskrbu i nabavku električne energije.

Ukupan prihod se formira za sve djelatnosti koje obavlja javno poduzeće i iskazuje za poduzeće kao cjelinu, i čine ga prihod za proizvodnju, distribuciju i opskrbu i nabavku električne energije i pomoćne usluge i svi se ti prihodi određuje posebno od strane Regulatorne komisije za električnu energiju u F BiH, a na osnovu pokazatelja koje tuženik dostavi Regulatornoj komisiji za električnu energiju u F BiH. Cijena na pragu hidroelektrane predstavlja samo jedan element, jednu varijablu, u postupku određivanja cijene električne energije, te ona ne predstavlja konačnu prodajnu cijenu. Prihod ostvaruje tuženik kao pravna osoba, a ne organizacijski dio proizvodnja električne energije, tako da isticanje cijene na pragu HE Rama, određena rješenjem FERK-a broj: 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. g. na koje se tužitelj u tužbi poziva ne može nikako biti osnova za procentualno usklađivanje sukladno Zakonu ni u periodu prije 01.01.2015. g. dok je sukladno odredbama Zakona o električnoj energiji F BiH FERK određivao cijenu električne energije za „nekvalificirane kupce“. Da je „cijena električne na pragu hidroelektrane“ kalkulatívni element čija promjena nema veze s promjenom cijene električne energije za nekvalificirane kupce vidljivo je iz samih rješenja na koje se tužitelj poziva.

Naime, u izreci rješenja FERK-a broj:07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. g. navedeno je da je jedinična cijena električne energije za HE Ramu 0,00558 KM/kWh dok je, primjera radi, za HE Čapljinu ta ista vrsta cijene električne energije 0,01398 KM/kWh ili za HE Jajce I. i II. 0,00567 KM/kWh, dakle različita za svaki od proizvodnih objekta, dok je cijena električne energije za „nekvalificirane kupce“ tuženika bila ista bez obzira na proizvodni objekt iz kojeg se „nekvalificirani kupci“ napajaju. Identično stanje vidljivo je i iz rješenja FERK-a broj: 07-02-1592-82/05/09 od 21.07.2010. g. u kojem su različito vrednovane prosječne cijene i jedinične cijene snage za svaki od proizvodnih objekta tuženika (primjera radi za HE Ramu prosječna cijena

električne energije u iznosu od 0,04454 KM/kWh, dok je za CHE Čapljinu prosječna cijena električne energije 0,15427 KM/kWh).

U prilog navedenom tuženik također ističe kako cijena utvrđena gore navedenim rješenjima FERK-a i prema aktu donositelja istog ni u vrijeme prije stupanja na snagu roka iz čl. 59. stavak 1. točka 3. Zakona o električnoj energiji ne predstavljala valjanu ispravu za postupanje prema odredbi čl. 1. st. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izdvajanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta. Naime „cijena na pragu hidroelektrane“ tuženika nije Zakonom o električnoj energiji BH propisana kategorija cijene električne energije. Zakonska kategorija propisana člankom 21. st. 1. toč. 5) i 6) Zakona o električnoj energiji F BiH jeste:

- 5) utvrđivanje tarifnih stavova za nekvalificirane kupce;
- 6) utvrđivanje cijena usluge javnog opskrbljivača do potpunog otvaranja tržišta električne energije ili davanje suglasnosti na cijene usluge javnog opskrbljivača i iz tih zakonskih određenja FERK je crpio ovlaštenje za donošenje odluka o tarifnim stavovima za prodaju električne energije nekvalificiranim kupcima tužitelja.

Pored navedenog, na temelju svega izloženog tuženi ističe kako tužitelj nema valjanu pravnu osnovu ni za tužbeni zahtjev iz točke II. petita tužbe kojom traži da sud obveže tuženika na dužnost procentualnog usklađivanja naknade s povećanjem cijena električne energije, te da istu mjesečno obračunava i plaća tužitelju počev od 01.01.2018. g. pa ubuduće jer u konkretnoj pravnoj stvari nema osnove za primjenu čl. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekta kao materijalnog prava na koji se tužitelj poziva.

Naime tuženik takvo stajalište temelji na stajalištu Ustavnog suda BiH iznesenom u presudi istog broj 45/03, a prema kojem princip pravne države iz čl. 6. Europske konvencije zahtjeva da se sud pozove na određenu pravnu normu. Pri tom pravna osnova presude ne smije da bude proizvoljna, to jest van konteksta predmeta, niti njeno tumačenje smije biti van okvira jezičnog značenja.

Kako je po odredbama Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine 01.01.2015. g. prestala nadležnost FERK da utvrđuje cijena električne energije kao javne usluge usvajanje ovakvog tužbenog zahtjeva predstavljalo bi proizvoljno postupanje od strane suda na način da se isti pozivao na pravnu normu koja je prekluzivnog karaktera i čije važenje je prestalo a što bi očigledno bilo u suprotnosti s člankom 6. Europske konvencije i principu pravne države. Iz svega naprijed navedenog proizlazi da tužitelj nema valjanu pravnu osnovu na kojoj temelje svoj tužbeni zahtjev, pa je tuženik predložio naslovnom sudu da tužbeni zahtjev tužitelja odbije u cijelosti kao neutemeljen.

Na pripremnom ročištu održanom 08.06.2020. g. i nastavljenom 15.07.2020. g. tužitelj je dodatno pojasnio svoje navode i proširio period utuženja za razdoblje od 01.01.2018. do 30.06.2019. g. (utuženi period iz tužbe je bio od 01.01.2016. do 31.12.2016. g.). Tuženik je istakao nove prigovore: u odnosu na aktivnu legitimaciju tužitelja i pasivnu legitimaciju tuženika, te prigovor apsolutne nenadležnosti suda za tužbeni zahtjev pod II. Stranke su predložile dokaze, a

sud je odlučio izvesti sve predložene dokaze unatoč prigovorima suprotne strane, kako bi strankama u cijelosti omogućio da dokažu sve činjenice koje su prema njihovom uvjerenju bile relevantne za odlučivanje.

Na glavnoj raspravi održanoj 15.07.2020. i 12.11.2020. g. izvedeni su sljedeći dokazi:

Izvedeni su materijalni dokazi tužitelja uvidom i čitanjem materijalne dokumentacije:

1. Rješenje FERK-a broj 07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. g. (Sl. novine F BiH broj 29/07)
2. Rješenje FERK-a broj 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. g. (Sl. novine F BiH broj 44/10)
3. Rješenje FERK-a broj 07-02-1334-52/40/11 od 24.02.2012. g.
4. Odluka FERK-a broj 07-07-605-02/12 od 22.05.2012. g. o cijeni usluge opskrbe od javnog opskrbljivača JP „Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar (Sl. novine F BiH broj 46/12)
5. Odluka FERK-a broj 07-07-477-01/13 od 19.04.2013. g. o cijeni usluge opskrbe od javnog opskrbljivača JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar (Sl. novine F BiH broj 32/13)
6. Odluka FERK-a broj 07-02-924-02/33/14 od 22.12.2014. g. o davanju suglasnosti JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na prijedlog cijene usluge javnog opskrbljivača za pružanje univerzalne usluge (Sl. novine F BiH broj 104/14)
7. Odluka FERK-a broj 01-07-973-01/15 od 24.11.2015. g. o davanju suglasnosti JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na prijedlog cijene usluge javnog opskrbljivača za pružanje univerzalne usluge (Sl. novine F BiH broj 92/15)
8. Odluka FERK-a broj 01-07-1039-02/16 od 23.11.2016. g. o davanju suglasnosti JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na prijedlog cijene usluge javnog opskrbljivača za pružanje univerzalne usluge (Sl. novine F BiH broj 95/16)
9. Odluka FERK-a broj 01-07-977-03/17 od 24.11.2017. g. o davanju suglasnosti JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na prijedlog cijene usluge javnog opskrbljivača za pružanje univerzalne usluge (Sl. novine F BiH broj 95/17)
10. Odluka FERK-a broj 01-07-857-02/18 od 16.11.2018. g. o davanju suglasnosti JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na prijedlog cijene usluge javnog opskrbljivača za pružanje univerzalne usluge (Sl. novine F BiH broj 95/18)
11. Analitičke kartice tužitelja konto 722527 „Sredstva akumulacije“ za godine: 2016. g., 2017. g., 2018. g., 2019. g.
12. Dopis tužitelja upućen tuženiku broj 01/1-16-946/19 od 17.04.2019. g.
13. Dopis tuženika upućen tužitelju broj I-6274/19 od 09.05.2019. g.
14. Dopis tužitelja upućen tuženiku broj 01/1-16-946-1/19 od 22.05.2019. g.
15. Obračun tužitelja broj 04-16-114/18 od 18.01.2018. g.
16. Obračun tužitelja broj 04-16-114-1/18 od 08.07.2019. g.
17. Presuda Općinskog suda Mostar broj 58 0 Ps 128413 13 Ps od 24.06.2014. g.
18. Presuda Županijskog/Kantonalnog suda Mostar broj 58 0 Ps 128413 14 Pž od 17.06.2015. g.
19. Presuda Vrhovnog suda F BiH broj 58 0 Ps 128413 15 Rev od 14.03.2017. g.
20. Odluka Ustavnog suda BiH broj AP- 2289/17 od 17.07.2019. g.
21. Presuda Općinskog suda Mostar broj 58 0 Ps 171128 15 Ps od 15.12.2017. g.
22. Presuda Županijskog/Kantonalnog suda Mostar broj 58 0 Ps 171128 18 Pž od 20.02.2019. g.
23. Pismo tužitelja upućeno tuženiku br. 01/1-16-1956/17 od 28.09.2017. g.
24. Presuda Vrhovnog suda F BiH broj 58 0 Ps 148209 17 Rev od 22.10.2019. g.

Izvedeni su materijalni dokazi tuženika uvidom i čitanjem materijalne dokumentacije:

1. Rješenju FERK-a broj 07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. g.
2. Rješenju broj 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. g.
3. Akt regulatorne komisije za energiju u F BiH br. 01-01-469-01/14 od 3.6.2014. g.
4. Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH br. 45/03
5. Dopis FERK-a br. 07-13-1-820-01/20 od 10.07.2012. g.

Saslušan je tužitelj kao parnična stranka, i to općinski načelnik općine Prozor-Rama Jozo Ivančević, a tuženik je povukao prijedlog za saslušanje zakonskog zastupnika tuženika.

Saslušan je svjedok tužitelja Vlado Marić, te svjedoci tuženika Sanela Pokrajčić i Igor Glibić.

Provedeno je finansijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku ekonomske struke Nevenki Sušac, pa je izvršen uvid i čitanje u pismeni Nalaz i mišljenje od 30.09.2020. g., a vještak je i saslušana na glavnoj raspravi.

Nakon dokaznog postupka tužitelj je konačno opredijelio tužbeni zahtjev, koji glasi identično kao u izreci presude. Stranke su dale završne riječi, sumirale rezultate raspravljanja, te stavile određen prijedlog za naknadu troškova parničnog postupka.

***

Među parničnim strankama je sporno:

U pogledu tužbenog zahtjeva pod I. sporno je pravo tužitelja na potraživanje razlike naknade za korištenje hidro-akumulacijske naknade za korištenje HA objekta Rama za proizvodnju el. energije za utuženi period, jer je prije utuženog perioda došlo do deregulacije tržišta električne energije pa od 01.01.2015. g. tržište (zakoni ponude i potražnje) određuju cijenu el. energije, a ne više FERK-a.

Sporna je aktivna legitimacija tužitelja, pasivna legitimacija tuženika, te i visina tog potraživanja. Nije sporno da je cijena električne energije u utuženom periodu povećana, ali je sporno pravo na potraživanje razlike po osnovi tog povećanja jer je riječ o tržišnim cijenama električne energije.

U pogledu tužbenog zahtjeva pod II. sporno je spada li opće taj tužbeni zahtjev u sudsku nadležnost, odnosno pokušava li njime tužitelj raspolagati zahtjevima kojima ne smije raspolagati u proceduri parničnog postupka, potom osnovanost tog zahtjeva, te u konačnici i provedivost, odnosno izvršivost tužbenog zahtjeva pod II.

***

Pravni okvir:

*Zakonom o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekata*² utvrđena je visina i način izdvajanja i usmjeravanja dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem usmjeravanja dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro akumulacionih objekata, izgrađenih na potopljenim područjima sa svrhom proizvodnje električne energije i pitke i industrijske vode.

Javno poduzeće i druge pravne osobe koje ostvaruju prihod korištenjem hidro akumulacionog objekta izgrađenog na potopljenom području, dužni su po odredbama ovog zakona plaćati naknadu. (čl. 2.)

U odredbi čl. 3. određuje se da naknada iz čl. 1. tog zakona iznosi 0,005 KM po proizvedenom kWh električne energije, odnosno 0,005 KM po utrošenom metru kubnom vode.

Odredbama čl. 4. tog zakona propisano je:

- (1) Naknada se utvrđuje na osnovi ukupno proizvedenih kWh (kilovat sati) za protekli mjesec, odnosno na osnovi ukupno iskorištene pitke ili industrijske vode, izražene u m³ za protekli mjesec.
- (2) Naknada se obračunava za protekli mjesec najkasnije do desetog u mjesecu, a plaćanje se vrši do petnaestog u mjesecu.
- (3) Konačan obračun naknade vrši se do 31. siječnja za prethodnu godinu i vrši se konačna isplata za ukupno proizvedenu električnu energiju i ukupno iskorištenu pitku ili industrijsku vodu za prethodnu godinu.

Naknada se uplaćuje u proračun općine ili grada na čijem je području izgrađen hidro akumulacioni objekt. (čl. 5)

*Zakonom o izmjenama Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacijskih objekata*³, točnije odredbom čl. 1. st. 1. ovog zakona naknada iz čl. 3. osnovnog Zakona o izdvajanju i usmjeravanju... od 0,005 KM/kWh, odnosno 0,005 KM po utrošenom metru kubnom vode, povećana je na 0,01 KM po proizvedenom kWh električne energije, odnosno 0,01 KM po utrošenom metru kubnom vode.

Čl. 3. osnovnog Zakona o izdvajanju i usmjeravanju, je dopunjen je stavkom 2. kojim se kaže: "Naknada iz stavka 1.) ovog članka procentualno se usklađuje sa svakim povećanjem odnosno smanjenjem cijene električne energije koju utvrđuje Regulatorna komisija za energiju F BiH i primjenjuje se od dana povećanja odnosno smanjenja cijene električne energije."

Za ovu pravnu stvar izvor prava je i u odlukama FERK-a koje su na snazi, posebno u važećem **Rješenju Regulatorne komisije za energiju broj 07-02-1592-82/9 od 21.07.2010. godine** jer je istim određena cijena električne energije na pragu hidroelektrana tuženika, konkretno na pragu HE

² Sl. novine F BiH br. 44/02, u daljem tekstu: *Zakon o izdvajanju i usmjeravanju...*

³ Sl. novine F BiH br. 57/09, u daljem tekstu: *Zakon o izmjenama*

Rama u iznosu od 0,04454 KM/kWh, a koja cijena je utvrđena na osnovu godišnjeg odobrenog potrebnog prihoda, jer nakon tog rješenja FERK-a nije bilo nikakvih izmjena cijena električne energije od strane FERK-a, do 2015. g. od kada tržište, odnosno zakoni ponude i potražnje definiraju konačnu cijenu električne energije nakon 01.01.2015. g..

Sudu je iz drugih predmeta poznato da se između brojnih općina i gradova u F BiH i ovog tuženika a u istovrsnim sporovima, sud već odredio u pogledu primjene prava na činjeničnu situaciju nastalu nakon deregulacije tržišta električne energije, odnosno za potraživanje povećanja razlike naknade za korištenje hidro-akumulacijskih objekata za period nakon 01.01.2015. g.

Vrhovni sud F BiH je u Presudi br. 58 0 Ps 171128 19 Rev od 01.09.2020. g. zauzeo stajalište i pojasnio da se prednje citirani pravni okvir (kao što je sud naprijed naveo u ovom dijelu obrazloženja) ima primijeniti bez obzira na „novu činjenicu“ da cijene električne energije više ne regulira FERK, već zakoni ponude i potražnje. Vrhovni sud je u tom predmetu rastumačio ovako:

„U izreci rješenja Regulatorne komisije broj: 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. godine se na više mjesta upotrebljava formulacija „na pragu hidroelektrana“, pa pravilno zaključuje drugostepeni sud da cijena električne energije o kojoj govori novelirana odredba člana 3. navedenog Zakona može i treba biti samo proizvodna cijena električne energije (na pragu hidroelektrane), koju je prema ranijem Zakonu o električnoj energiji utvrđivala Regulatorna komisija.

Na ovakav stav i zaključak ovog suda ni na koji način nije od uticaja činjenica da sada važećim Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine F BiH“ 66/13) navedenoj Komisiji nije dato u nadležnost da utvrđuje cijenu električne energije.

Ovo iz razloga što se zahtjev iz tužbe zasniva na rješenju Komisije od 21.07.2010. godine (kada je Komisija bila nadležna za utvrđivanje cijene električne energije), navedeno rješenje nije stavljeno van snage, a nije ni izmijenjeno, i parnični sud je shodno članu 12. stav 1. ZPP vezan za odluke nadležnog pravnog lica, a tuženi tokom postupka nije tvrdio niti dokazivao da je protiv navedenog rješenja podnosio, odnosno ulagao pravne lijekove, odnosno da isto nije na pravnoj snazi.“

Stoga je za uvažiti i stajalište sudske prakse izraženo kroz sudske odluke - Presudu Vrhovnog suda F BiH br. 58 0 Ps 171128 19 Rev od 01.09.2020. g. (jer se odnosi na period utuženja 01.01.2014. g. – 31.05.2016. g.) i Presudu Kantonalnog/Županijskog suda Mostar br. 58 0 Ps 186297 19 Pž od 10.06.2020. g. (jer se odnosi na period utuženja 01.05.2015. g. – 30.04.2018.).

Postoje i brojne druge pravomoćne presude o zahtjevima za isplatu razlika za hidro-akumulacijske naknade u korist općina/gradova, ali se ne odnose na period nakon deregulacije tržišta električne energije, pa nisu primjenjive za tumačenje primjene prava u pogledu potraživanja po toj osnovi za period nakon 01.01.2015. g. pa ih sud nije uzimao u obzir kao relevantne.

***

Nakon što je Sud razmotrio savjesno i brižljivo svaki dokaz zasebno, ali i sve dokaze zajedno, pa na osnovu vlastite slobodne ocijene svih izvedenih dokaza na temelju ovlaštenja iz čl. 8. *Zakona o parničnom postupku*⁴ o zahtjevu tužitelja i prigovorima tuženika odlučio je kako slijedi:

Uvidom u **Rješenje FERK-a broj 07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. godine** utvrđeno je da je tuženiku, kao javnom elektroprivrednom poduzeću, odobren potreban godišnji prihod za obavljanje djelatnosti proizvodnje od nekvalificiranih (tarifnih) kupaca zasnovan na priznatim planskim troškovima za bilanciranu proizvodnju električne energije i snage za 2007. godinu u iznosu od 63.599.000,00 KM i istovremeno određene cijene električne energije na pragu hidroelektrana tuženika, među kojima i hidroelektrane Rama, koja je smještena na području općine tužitelja, kojoj je određena prosječna cijena električne energije u iznosu od 0,03389 KM/kWh, sa strukturom – jedinična cijena snage u iznosu od 101,72500 KM/kW godišnje i jedinična cijena električne energije u iznosu od 0,00558 KM/kWh.

Točkom 3. ovog Rješenja FERK-a od 27.04.2007. g. definirano je da se prosječne cijene i struktura cijena električne energije na pragu hidroelektrana (proizvodna cijena), utvrđene u prednjim iznosima primjenjuju radi utvrđivanja tarifnih stavova za opskrbu nekvalificiranih (tarifnih) kupaca tuženika, počevši od 01.04.2007. g.

Rješenjem FERK-a broj 07-02-1592-82/9 od 21.07.2010. godine⁵ tuženiku je određen potreban godišnji prihod za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije od reguliranih tarifa na osnovu priznatih planskih troškova za bilančnu proizvodnju električne energije i snage za 2010. godinu u iznosu od 77.470.000,00 KM i istovremeno određena cijena električne energije na pragu hidroelektrana tuženika, utvrđena na osnovu godišnjeg odobrenog potrebnog prihoda, među kojima i za elektranu tuženika koja se nalazi na području tužitelja, HE Rama, u iznosu od 0,04454 KM/kWh.

Točkom 2. tog Rješenja FERK-a iz 2010. g. određena je cijena električne energije na pragu hidroelektrana tuženika utvrđena na osnovu potrebnog prihoda iz točke 1. ovog rješenja, između ostalih za HE Rama utvrđena je prosječna cijena električne energije u iznosu od 0,04454 KM/kWh.

Tim istim Rješenjem FERK-a iz 2010. g. – točkom 3. određeno je da se jedinične cijene snage i proizvedene električne energije na pragu hidroelektrana utvrđene u iznosima navedenim u toč. 2. dispozitiva ovog rješenja primjenjuju radi utvrđivanja tarifnih stavova za tarifne kupce tuženika počevši od 01.08.2010. godine;

Točkom 4. istog rješenja određeno je da je ovo rješenje konačno, a točkom 5. da stupa na snagu danom donošenja. Točkom 6. ovog Rješenja FERK-a iz 2010. g. utvrđeno je da je prestala primjena

⁴ „Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06, 98/15 – u daljem tekstu : ZPP

⁵ U daljem tekstu: *Rješenje FERK-a iz 2010. g.*

ranijeg rješenja Komisije od 27.04.2007. godine kojim je bila utvrđena prosječna cijena za tu HE u iznosu od 0,03389/kWh.

Prema navodima stranaka i izvedenim materijalnim dokazima, FERK nakon ovog rješenja od 21.07.2010. g. jeste mijenjao tarifne stavove, ali nije mijenjao i cijenu električne energije, tako da je zadnja utvrđena cijena električne energije cijena utvrđena rješenjem od 21.07.2010.godine. (ovo se iščitava i iz svih materijalnih dokaza kojih je donositelj FERK, kao i iz iskaza svih svjedoka).

Tuženik tijekom postupka nije tvrdio niti dokazivao da je protiv navedenog rješenja FERK-a podnosio, odnosno ulagao pravne lijekove, odnosno da isto nije na pravnoj snazi. Dakle, zaključuje se da ovo *Rješenje FERK-a iz 2010. g.* nije stavljeno izvan snage, a nije niti izmijenjeno, i parnični sud je sukladno čl. 12. st. 1. ZPP-a vezan za odluku nadležne pravne osobe.

Iz dokaza tuženika *Akt regulatorne komisije za energiju u F BiH br. 01-01-469-01/14 od 03.06.2014. g.* praktično proizlazi isto utvrđenje, da se cijena električne energije nekvalificiranim kupcima nije mijenjala nakon ovog rješenja FERK-a iz 2010. g.

Na ovom rješenju, kao pravnoj osnovi predmetnog potraživanja iz čl. I. tužbenog zahtjeva, u vezi sa primjenom prava na usklađivanje iz *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju...*, tužitelj je i gradio čitav svoj tužbeni zahtjev.

Tuženik u tijeku postupka nije osporavao da je u utuženom periodu došlo do povećanja cijene električne energije, ali tuženiku je bio sporan utjecaj činjenice, odnosno nove zakonske regulative, na činjenicu da cijenu električne energije više ne utvrđuje FERK, a radi prestanka nadležnosti FERK-a, jer je formiranje cijene električne energije danas i u utuženom periodu bilo podložno isključivo zakonima tržišta sukladno važećem *Zakonu o električnoj energiji*.

O načinu formiranja cijena električne energije, i novim nadležnostima FERK-a svjedočili su i svjedoci tuženika Sanela Pokrajčić i Igor Glibić, međutim njihovi iskazi ne nude činjenice bitne za primjenu *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju...* na ovaj konkretni slučaj, a niti je FERK ovlašten za tumačenje bilo kojeg zakona, iz kojeg razloga su bili nebitni i materijalni dokazi koje je izvodio tuženik o načinu formiranja tržišne cijene.

Sama činjenica da je u utuženom periodu došlo do povećanja cijene električne energije, nije bila strankama sporna, a na tu okolnost, radi utvrđivanja osporene visine potraživanja, provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku Nevenki Sušac.

Nije sporno da je tuženik isplatio tužitelju za period od 01.06.2015. g. do 30.06.2019. g. iznos od 19.679.461,50 KM po osnovi hidro-akumulacijskih naknada, a vještak je na osnovi podataka o proizvodnji tuženika izračunala razliku za naknade za potopljeno zemljište po metodologiji obračuna povećanja cijene električne energije na pragu elektrana, a koje povećanje je određeno i obračunato po Rješenjima FERK-a od 27.04.2007. i 21.07.2010. g. i koje iznosi 31,425 %, pa je utvrdila da ukupna neisplaćena naknada za utuženi period iznosi 6.174.270,75 KM, te je prikazala ročnost svakog mjesečnog iznosa naknade u Tablicama 1-4 iz Nalaza i mišljenja od 30.09.2020. g.

Naime, ako je FERK svojom prethodnom odlukom donesenom 27.04.2007. g. bio odredio cijenu električne energije na pragu Hidroelektrane Rama u iznosu od 0,03389 KM/kWh, a rješenjem kojim je prestalo da važi naprijed navedeno rješenje (rješenje FERK-a od 21.07.2010. godine) odredio da prosječna cijena električne energije na pragu HR Rama iznosi 0,04454 KM/kWh, postotak povećanja cijene mogao se jednostavno utvrditi stavljajući u omjer visinu stare cijene na pragu hidroelektrane po kWh iz 2007. g., sa visinom cijene na pragu hidroelektrane određene odlukom FERK-a od 21.07.2010. godine, poslije koje nije bilo utvrđenih povećanja te cijene.

Pitanje plaćanja naknade za korištenje hidro-akumulacionih objekata izgrađenih na potopljenom području u svrhu proizvodnje električne energije, pitke i industrijske vode i visine naknade uređeno je važećim *Zakonom o izdvajanju i usmjeravanju ...*⁶, koji idalje (i nakon deregulacije tržišta el. energije, tj. i nakon 01.01.2015. g.) regulira izdvajanje i usmjeravanje dijela prihoda poduzeća, a koji je ostvaren korištenjem hidro-akumulacijskih jezera. Javna poduzeća koja ostvaruju prihod od tih objekata, a kakav je i tuženik, idalje su dužna plaćati naknadu po odredbama ovog Zakona, a koja naknada je prihod općine na čijem području je izgrađen hidro-akumulacijski objekt. Tim zakonom je određena i visina naknade (0,005 KM, odnosno 0,01 KM po proizvedenom kilovat satu električne energije), dok je odredbama čl. 1. st. 2. Zakona o izmjenama i dopunama navedenog Zakona dopunjen čl. 3. na način da se naknada iz st. 1. ovog članka procentualno usklađuje sa svakim povećanjem, odnosno smanjenjem cijene električne energije koju utvrđuju FERK i primjenjuje se od dana povećanja odnosno smanjenja cijene električne energije.

Upravo u skladu s tim pravilima je i urađeno vještačenje, i dobiveni su točni iznosi naknade koju je tuženik trebao isplatiti tužitelju, odnosno neisplaćene razlike te naknade, iz kojeg razloga se izrađeno vještačenje prihvaća kao objektivno i točno i potpuno i na njemu se gradi odluka o visini tužbenog zahtjeva pod I.

Aktivna legitimacija tužitelja proizlazi iz nesporne činjenice da se na teritoriji tužitelja nalazi HE Rama, a pasivna legitimacija tuženika se zasniva na nespornoj činjenici da je tuženik javno poduzeće koje ostvaruje prihod od tog hidro-akumulacijskog objekata tužitelja, pa ih kao takve na primjenu upravo *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju...* obvezuje čl. 2. tog zakona koji im daje materijalno-pravnu legitimaciju i u ovom predmetu za oba tužbena zahtjeva.

U izreci rješenja FERK-a broj: 07-02-1592-82/25/09 od 21.07.2010. godine se na više mjesta upotrebljava formulacija „na pragu hidroelektrana“, pa je zaključak i ovog suda da cijena električne energije o kojoj govori novelirana odredba čl. 3. navedenog *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju...* može i treba biti samo proizvodna cijena električne energije (na pragu hidroelektrane), koju je prema ranijem Zakonu o električnoj energiji utvrđivala Regulatorna komisija, i koja to više ne utvrđuje.

Novi *Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine*⁷ nije uredio pitanje plaćanja naknade za korištenje hidro-akumulacionih objekata izgrađenih na potopljenom području u svrhu proizvodnje električne energije, pitke i industrijske vode i visine naknade, pa je bez utjecaja na

⁶ „Službene novine F BiH“ broj 44/02 i 57/09

⁷ „Sl. novine F BiH“ 66/13

presuđenje ove pravne stvari, i dok postoji Rješenje FERK-a iz 2010. g. kao konačan akt nadležnog organa o toj visini, dotle će se isti i provoditi, bez obzira na efekte toga na poslovanje tuženika, za koje tuženik mora naći odgovarajuće mehanizme zaštite svojih interesa.

Odluku o zakonskoj zateznoj kamati ovaj sud je donio na osnovu čl. 277. st. 1. ZOO-a⁸ i odredio da ista teče na pojedinačne mjesečne iznose razlike naknade koje je izračunao i prikazao vještak u svom nalazu počev od dana dospelosti svakog mjesečnog iznosa, pa do dana konačne isplate.

Sud je prije te odluke izvršio ocjenu i svih drugih izvedenih dokaza i tužitelja i tuženika, no s obzirom na pravnu osnovu tužbenog zahtjeva koju je prepoznao i ovaj sud, a koja je detektirana jednoobrazno i u ranijim postupcima između gradova/općina i javnih elektroprivrednih poduzeća, pokazalo se da ostali dokazi nisu uopće bili od značaja za utvrđivanje pravno relevantnih činjenica za primjenu važećeg materijalnog propisa, a sa aspekta predmeta spora, pa ih ovaj sud i nije posebno obrazlagao.

Radi svega navedenog sud je primjenom čl. 123. st. 1. i 2. ZPP-a usvojio tužbeni zahtjev pod I. u cijelosti kao dokazan i zasnovan u cijelosti na odredbama *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacionih objekata*.

***

U pogledu tužbenog zahtjeva pod II. utvrđeno je da se istim traži da sud odredi obvezu činjenja tuženiku:

1. Da procentualno uskladi naknadu za korištenje hidro-akumulacijskog objekta tužitelja HE Rama sa svakim povećanjem cijene električne energije a prema važećem *Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacionih objekata* (Sl. novine F BiH br. 44/02 i 57/09),
2. Da vrši mjesečni obračun naknade za korištenje hidro-akumulacijskog objekta tužitelja HE Rama i
3. Da plaća tu naknadu tužitelju sve počev od 01.07.2019. g. pa ubuduće.

Taj zakon na koji se tužitelj poziva u ovom dijelu tužbe, jeste važeći materijalni propis koji regulira sve predmetne obveze tuženika (procentualno usklađivanje, mjesečni obračun, i plaćanje naknade za korištenje hidro-akumulacijskog objekta), i po kojem tužitelj jeste aktivno legitimiran za potraživanje iz čl. II. tužbenog zahtjeva, a tuženik jeste pasivno legitimiran za isto, a sve iz istih razloga kako je utvrđeno za tužbeni zahtjev pod I. Odnosno na legitimaciju stranaka upućuje odredba čl. 2. tog važećeg materijalnog propisa *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju* .....

Međutim, u odredbi čl. 8. ovog *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju* ..., propisano je da kontrolu obračuna, izdvajanja i uplate predmetnih naknada za korištenje hidro-akumulacijskog objekta vrši

⁸ ZOO - Zakon o obligacionim odnosima (Sl. list SFRJ 29/78, 39/85 i 57/89, Sl. list R BiH broj 2/92, 13/93 i 13/94, Sl. novine F BiH br. 29/03 i 42/11)

Federalno ministarstvo financija-Federalno ministarstvo financija, i s tim u vezi propisane su novčane kazne i privredni prijestupi za slučaj neplaćanja i neusklađivanja ovih predmetnih naknada, a kako je određeno u čl. 9 istog zakona⁹.

Dakle, postoji poseban mehanizam zaštite i poseban organ kojem je u nadležnosti pratiti realizaciju ovog zakona i izvršavanje obveza tuženika po ovom zakonu. Postoje konkretne sankcije za neprovođenje ovih zakonskih obveza tuženika, i to su mehanizmi koje je zakonodavac zapravo predvidio da bi zaštitio prava općina/gradova iz ovog zakona, odnosno omogućio im realizaciju tih zakonskih prava.

No ipak, ovaj sud jeste apsolutno i stvarno nadležan za odlučivanje o određivanju obveze tuženiku na činjenje – koje se svodi na konkretno primjenjivanje zakonskih rješenja iz tog zakona, odnosno ovlašten je odlučiti o svakom konkretnom zahtjevu za činidbu, i isplatu.

Međutim, ZPP predviđa nužne preduvjete za odlučivanje o tužbama za koje jeste nadležan, pa između ostalog odredbom čl. 53. st. 2. toč. 1. ZPP propisuje da tužba mora sadržavati „*određen zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih potraživanja (tužbeni zahtjev)*.“

Dakle, tužbeni zahtjev mora biti dovoljno određen da bi sud o njemu mogao odlučiti presudom, a da bi ta presuda u konačnici bila provediva, izvršiva. To podrazumijeva da izreka presude, a u granicama postavljenog zahtjeva, mora biti toliko jasna da ne ostavlja prostora za nejasnoće prilikom izvršavanja iste.

Ovako postavljenim tužbenim zahtjevom iz čl. II. petita tužbe tužitelj zapravo samo ponavlja zakonske obveze tuženika iz čl. 4. *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju... bez konkretizacije tih obveza tuženika u smislu imenovanja konkretnih parametara za izračun „procentualnog usklađivanja“*, što ukazuje da je tužbeni zahtjev pod II. zapravo nedovoljno određen u smislu čl. 53. ZPP-a, na što je sud tužitelju ukazivao više puta tijekom postupka, uslijed čega je tužitelj višekratno „precizirao“ taj zahtjev, ali pri suštinski istom zahtjevu je tužitelj ipak ostao do kraja postupka.

Ratio legis ove odredbe ZPP-a je doći do provedive sudske odluke, koja se može uspješno ovršiti u sudskom ovršnom postupku, ako se za tim pokaže potreba. Kod ovako postavljenog tužbenog zahtjeva, po mišljenju ovog suda, upitna je mogućnost provođenja ovrhe jer nema dovoljno parametara za sve relevantne zaključke ovršnog suda.

Također, tu je i zakonsko ograničenje za sud da može naložiti tuženiku da obavi određenu činidbu samo ako je ta činidba dospjela do zaključenja glavne rasprave, jer je tako propisano kogentnom normom čl. 177. st. 1. ZPP-a, a tužitelj traži i nalaganje budućih obveza tuženiku koje će tek

⁹ Čl. 9. *Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro-akumulacionih objekata* glasi:

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 70.000,00 KM kaznit će se za gospodarski prijestup javno poduzeće ili druga pravna osoba, ako ne plati naknadu iz članka 2. ovog zakona i ako ne utvrdi naknadu na način iz članka 6. ovog zakona.
- (2) Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u javnom poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

dospjeti nakon zaključenja glavne rasprave, a dospjela potraživanja u periodu nakon 01.07.2019. g. tim zahtjevom ne određuje po visini.

Također, kad se stranci u presudi nalaže izvršenje kakve činidbe, odredit će se i rok u kojem je tu činidbu dužna izvršiti, sukladno čl. 179. st. 1. ZPP-a, a što tužitelj nije ni predložio u ovom slučaju.

Sve ovo ukazuje da se tužba u odnosu na tvrdnje i zahtjeve vezane za tužbeni zahtjev pod II. može samo odbaciti, što je sud i odlučio u st. II. presude, a primjenom čl. 336. st. 3. u vezi sa čl. 53. st. 2. toč. 1., čl. 177. st. 1. i čl. 179. st. 1. ZPP-a.

***

Odluka o troškovima parničnog postupka:

Iako je tužbeni zahtjev tužitelja pod dva odbačen, povodom istog nisu nastali nikakvi posebni troškovi, pa sud cijeni da je tužitelju pripadaju ukupni opravdani i nužni troškovi koje je tražio svojim opredijeljenim zahtjevom danim u završnoj riječi i putem troškovnika od 21.10.2020. g.

Tužitelju, dakle, pripadaju troškovi: za sastav tužbe 904,00 KM¹⁰, za zastupanje tužitelja na pripremnom ročištu 08.06.2020. g. iznos od 953,00 KM¹¹, za zastupanje tužitelja na nastavku pripremnog ročišta 15.07.2020. g. iznos od 971,00 KM¹², za zastupanje tužitelja na glavnoj raspravi 21.10.2020. g. iznos od 961,00 KM¹³, za zastupanje tužitelja na nastavku glavne rasprave 12.11.2020. g. iznos od 961,00 KM + PDV 17% tj. iznos od 1.124,37 KM (jer je tužitelja zastupao punomoćnik koji je u sustavu PDV-a, a jedinstveni PDV broj se prikazuje u memorandumu punomoći), te troškovi prijevoza tužitelja za tri pristupa sudu ukupno 313,56 KM (relacija Prozor – Mostar – Prozor = 156 km x 3 = 468 km x 0,67 KM), i troškovi ekonomskog vještačenja u iznosu od 500,00 KM. Dakle, ukupno je tužitelju priznato 5.726,93 KM na ime nužnih troškova ovog postupka.

Odluka o troškovima je donijeta na temelju odredbi čl. 386. st. 3. u vezi sa čl. 387. st. 1. i 2. i čl. 395. i čl. 396 st. 1. ZPP-a, te odredbi čl. 13. st. 1. toč. a., b., c. u vezi sa čl. 12. st. 1. i čl. 33. st. 1. *Odvjetničke tarife*¹⁴ i čl. 31. st. 1., 3., 4. i 5. *Zakona o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine*¹⁵.

Pravo tužitelja na potraživanje zakonskih zateznih kamata na troškove parničnog postupka sadržano je u odredbi čl. 28. st. 2. *Zakona o ovršnom postupku*¹⁶ po kojoj odredbi tužitelju

¹⁰ Prosječna plaća u 08/2018 g. kada je radnja poduzeta, a prema podacima iz Sl. Novina br. 82/18

¹¹ Prosječna plaća u 06/2020 g. kada je radnja poduzeta, a prema podacima iz Sl. Novina br. 57/20

¹² Prosječna plaća u 07/2020 g. kada je radnja poduzeta, a prema podacima iz Sl. Novina br. 67/20

¹³ Posljednja objavljena prosječna plaća je za 09/2020 g. i iznosi 961,00 KM, a prema podacima iz Sl. Novina br. 84/2020 objavljenih 18.11.2020. g.

¹⁴ *Odvjetničke tarife FBiH / Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika* ("Službene Novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004. godine i 24/04 od 08.05.2004. godine)

¹⁵ „Službene novine F BiH“, br. 40/02, 18/05

¹⁶ „Sl. novine F BiH“, br. 32/03, 33/06, 39/09, 35/12, 46/16

pripadaju zz kamate od dana donošenja odluke o troškovima, kako je i stoga navedeno u izreci ove presude.

Zahtjev tuženika za naknadu troškova opredijeljen u završnoj riječi odbija se u cijelosti kao neosnovan, jer je tuženik izgubio spor, a sukladno čl. 386. st. 3. ZPP-a tumačenjem *a contrario*.

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude stranke mogu izjaviti žalbu Županijskom / Kantonalnom sudu Mostar u roku od 30 dana. Žalba se podnosi putem ovog suda u dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranku. Rok za žalbu počinje teći prvog narednog dana u odnosu na dan dostavljanja presude.

